QVÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM, Die Iouis XI. Martij,

M. HERMANO DE LAVNAY, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An tuendæ Valetudini frequens & moderata Purgatio?

OPTIMA & inculpata Valetudo nemini adhuc contigit, frustra votis expetita: quam penè immortales nos redderet, eximia temperie & peridonea concinnatione corpori: ad eam quæ propiùs accedit, censetur potissima; Est etiam quędam Valetudo à prima remotissima, & vicina morbo, nondum morbus, cui semper assideat Medicus, oportet; In altera rari morbi, nisi animi vitio aut graui casu inuehantur: sed gutturis & ventris vitia docemur à teneris, quin ad ipsa cogimur, inde est quòd pauci homines bene valeant, infinitus autem sit eorum numerus, qui valetudine nutent. Causarios facit viscerum mala natura, prauorum succorum ferax, illis intemperantes adscribit incauta vitæ ratio; si tamen ambo prudenti Medico credant, hi robusta, illi quantumvis tenui; longinqua tamen valetudine perfruentur.

PRVDENS Medicus tuendæ Valetudini non alimenta solùm adhibet, vtitur & medicamentis: neque alterantia sufficiunt, catharticorum etiam magnus vsus est. Malè habiti congerunt intra se plurimum impuritatis, quam frustra speres naturæ viribus abactum iri: illa difficiliùs, quò seriùs, egeritur, suffocatura tandem vitæ flammam, nisi citissimè, nullâ naturæ iniuriâ, submoueatur; quia in dies, quasi Tityi fibræ, ad cruciatuum diritatem, renascitur, minimum otij Medico impertitur: hinc alternant homines cogitationem, cui se potiùs cruciandos tradant, noxiis humoribus, an molestis medicamentis? Horum quæ mala sors, intemperantium studium videtur, quibus ex copia

bonarum rerum malæ nascuntur: tanta est istorum in vtendis vitæ commodis peruersitas.

VNdecumq; visceribus malè sit, seu naturâ, seu malâ consuetudine, vitium oblatum est, ex ingestis alimẽtis prauorum succorum magnus fit prouentus, consilio Medici sępius ante natos morbos euehendus: at etiam bene se habentibus coaceruantur impuri humores; sunt, quos valida natura alui profluuijs, his sordibus liberat, quamdiu vitæ cauent: verùm quotusquisque nostrum vitæ satis attendit? aufert aliò nec opinantes aut virtus aut vitium; sic restitant impuritates conclusæ visceribus, quæ vi partium remotæ paulisper, hęrent in viis, & morâ καταγλισχραίνονται, officiuntque liquïdioribus adhuc aliis, sua penè sponte prodituris; hâc oblatâ occasione, silentio morbi irrepunt, perdituri sic affectos, nisi tempestiuè occurrat ὑγιεινός: Annon idem qui Medicus? siquidem eadem vtriusq; opera est, neque hoc ille potiora pręstat: quid autem ambo vtilius pręstiterint, quàm si frequentem & moderatam purgationem instituant, futurorum morborum tutissimam profligatricem, dummodo conuenienter apparatus fuerit humor, à quo non incassum metuitur?

TR I A purgantium medicamentorum genera Medici norunt, Vehementia, inimica, & venenata vi formidanda: Lenia, proxima cibis: & Mediocria, quibus pręcipua purgandi laus. Vt se Tortorem profitetur, qui tuendæ Valetudini μόχλικα, veluti carnificinæ instrumenta, admouet; frustraneum, qui leuioribus eccoproticis vtitur: sic palmam meretur vnus, qui è Purgantium classe tutum aliquod, & sine damno efficax eligit, quale Sena perhibetur, quibus conuenit πάγχρηστον medicamentum, & certissima Panacea, antidotis contrà æstimanda. Qui hac spreta purgandi ratione, aliam vsurpat, optato fine vix potitur: Nam si parcis medicamento, & eo vteris, quod facessit in alimentum, inquinas alienæ rei permistione bonos succos, prauos impuras magis, atque ipso quod metuis, grauiorem morbum arte moliris. Si autem truculentiore medicamento imminentibus morbis occurses, quod tardare fatum cogitas, lethali potione miser occupas, nimiaque cura Medicum exuis. Moderata purgatio contumaci humore sine detrimento naturam leuat, dum purgantis medicamenti vis paulatim subit viscera, & tardantes in illis crassos impurosque humores secum aufert, nullo superstite molesto sensu detersorum viscerum. Hoc opus est vnius Medici, reliquæ purgandi rationes ad inertes pertinent.

v.3.58

PVRGATIO rite instituta nunquam nocet, quia neque vires afficit, neque indiscriminatim quosvis humores protrudit, vitiosos & superfluos duntaxat trahit; ne leuissimè quidem commotis aliis. Sępe & tutò vsurpatur, & quoties aliquid alieni nostris in corporibus latet, quod solertis Medici cura priùs mitificauerit. Certè, ex reliquiis alimentorum succrescunt quotidie mala morborum semina, vitiosi & rebelles succi, qui, nisi medicamento coacti, naturæ non satis parent, neglectique à Medico, resistunt in viis; hac mora putrescunt; & putredine vstulati, atræ bilis naturam quodammodo induunt. Eludunt igitur ignauiam Eccoproticorum, illos autem rapida Cathartica prętereunt, dum corporis colliquamenta, more torrentis turbidas aquas, pręcipitant: Mediocrium verò Medicamentorum in eosdem suprema potestas; ea lentiùs quidem agunt, sed certiùs: quippe in reconditissimos viscerum recessus sese insinuant, affinésque humores alliciunt, tum allectos, secum deportant: quid miraris aut quereris ab ipsis excitari tormina, dum it per intestina morbi materia? tam verè illud, quā vulgò dicitur, non prodesse purgationem, quæ non torserit: sed ea desinente, dolores euanescunt, succeditque turbis omnibus expeditissima corporis alacritas, &, qualem disputaturus cum Zenone, elleboro quęrebat Carneades, cum perspicacissima mentis acie, pacatissima cogitatio.

Ergo tuendæ Valetudini frequens & moderata Purgatio.

Proponebat Lutetiæ ROBERTVS PATIN, Parisinus, An. R. S. H. M. DC. XLIX.

PARISIIS,

Prostant Exemplaria apud NICOLAVM BOISSET, Typographum, in Platea Malbertina, ad insigne D. Stephani.

cette thèse est la 987e du tome VI in-folio du recueil de thèses.